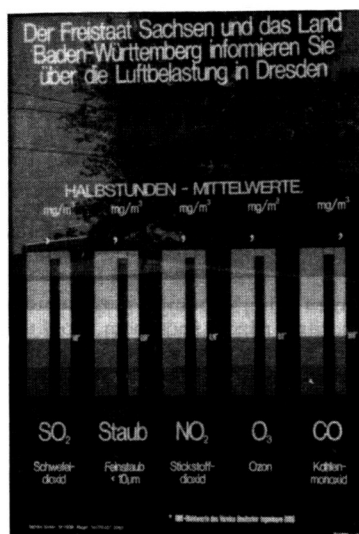


Drážďany - európske veľkomesto v prírode

O saskej metropole - Drážďanoch - sa hovorí ako o veľkomeste s takmer 500 000 obyvateľmi, ale na prvý pohľad to tak nevyzerá. Mesto vzniklo zlúčením viacerých menších obcí, ktoré tvoria samostatné centrá. Drážďany majú prívlastok "Florenca severu", ale aj "nemecká perla baroka", čo im pri pohľade na historické centrum aj právom prináleží. Mesto leží uprostred širokej labskej nivy. Svojou rozlohou 226 km² sa radí medzi najväčšie európske mestá, s dĺžkou vyše 40 km a šírkou 20 km. Plochy zelene tvoria 136 km², čo je 60 % rozlohy mesta. Na tejto výmere sa podieľa veľa mestských parkov a záhrad, prímestské lesoparky a, samozrejme, aj široké labské lúky a poľnohospodárske i záhradnícke plochy na okrajoch mesta. Nemalý podiel tvoria rozsiahle plochy zelene medzi rodinnými domami.

Informačná tabuľa o znečistení ovzdušia priamo v centre mesta



Priamo v centre Drážďan sa nachádza Grosser Garten zo 17. storočia, záhrada, ktorá voľakedy ležala ďaleko za bránami mesta. Dnes je to významný rekreačno-oddychovošportový park s malou detskou železnicou, jazierkami s možnosťou člňokovania a zahrňuje aj zoologickú a botanickú záhradu. Ďalší rozsiahly park - Bürgerwiese, ružová záhrada Rosengarten pozdĺž Labe a celý rad menších parkov, alej a prímestských záhrad tvoria so spomínaným širokým labským údolím vhodné miesto na oddych i v mestskej zóne. Na severovýchodnom okraji mesta sa nachádza chránená krajinná oblasť Dresden Heide s rozsiahlymi lesnými komplexmi - vyhľadávaná hubárska oblasť. Podľa najnovších údajov sa v mestskej časti na 60 plochách s rozlohou 8162 m² vysadí v jarnom období viac ako 250 000 kvetín, čo predstavuje 120 odrôd päťdesiatich druhov rastlín.

V centrálnej časti mesta je výlučne pešia zóna. Domy sú tu situované tak, že priamo z centra mesta možno dovidieť na široké polia rozprestierajúce sa na labskej terase. Je to veľmi zaujímavé vidieť z historického námestia Altmarku žlté, repkou osiate polia.

Preto, že Drážďany sú veľmi rozľahlé, potrebujú mať dobre riešenú mestskú hromadnú dopravu, ako aj celý dopravný systém. Mestská hromadná doprava je riešená tak, aby sa čo najmenšou mierou podieľala na znečisťovaní ovzdušia. Z centra mesta lúčovite vybiehajú trasy električiek, ktoré v kruhoch pretínajú trasy autobusov, ale až vo vzdialenejších častiach centra. A čo je špecifické až iba pre Drážďany - cez víkend a

vo sviatok sa všetky električky stretávajú na centrálnom dopravnom námestí - Postplatz - odkiaľ sa dá prestúpiť na ďalšie spoje. Takto sa šetrí nielen energiou, ale aj časom cestujúcich. Súčasťou tejto dopravy sú aj cyklistické trasy. Bicykle si natrvalo získali priazeň obyvateľov tohto mesta, najmä v univerzitnom centre.

Na rozdiel od vhodne riešenej hromadnej dopravy, individuálna nadobúda nekontrolovateľné rozmery. Záplava áut neustáva po celý týždeň a vrcholí počas víkendu. V súčasnosti je takéto cestovanie po meste časovo veľmi náročné. Trabanty a wartburgy sú síce už aj tu dávno minulosťou, ale individuálna automobilová doprava dosahuje značný podiel na znečistení ovzdušia.

S mnohými opatreniami, ktoré sa týkajú ochrany životného prostredia, stretávate sa postupne. Sú to vlastne všetko predmety dennej spotreby - od ekopotrávín až po obaly. Separovaný odpad určite dnes nie je už nič zvláštne, ale pripraviť na jeho zber optimálne podmienky v krátkom časovom období - to je určite chvályhodné. Každý výrobok označený "Der grüne Punkt" znamená možnosť druhotného spracovania. Separovaný zber odpadu sa síce v bývalom východnom Nemecku robí iba v posledných rokoch, ale je dobre zorganizovaný. Zaujímavý je ešte jeden poznatok - kontajnery sa môžu používať v pracovných dňoch od 8.00 do 19.00 hod., v sobotu len do 13. hodiny a v nedeľu a počas sviatkov nie je dovolené vynášať odpad, najmä kvôli hluku, ktorý je s tým spojený.

Pre obyvateľov Drážďan vychádza 2 x ročne brožúrka o separovanom zbere odpadu "Pre čisté Drážďany" s informáciami, kde a kedy sa organizuje zber väčších nepotrebných predmetov, ako sa ďalej spracúva separovaný odpad a pod. Záplava obalov, reklamných letáčikov, množstvo novin, ktoré každý deň dostáva občan mesta do svojej schránky, ho však ubezpečuje, že sú vyrobené na recyklovanom papieri. Ale aj tak, od-

pad sa hromadí a obyvateľom nič iné neostáva, iba sa brániť proti tomuto novému nešváru. Svoj prvý boj s nálepkami na schránkach "STOP REKLAME!" už začali.

Na Saskom štátnom ministerstve pre životné prostredie a rozvoj krajiny v Drážďanoch majú oddelenie pre styk s verejnosťou, ktoré vydáva množstvo brožúr s problematikou životného prostredia, napr. o kvalite životného prostredia Saska, o budúcom územnom rozvoji, ale aj o smogových oblastiach a pod. Rôzne opatrenia na zlepšenie životného prostredia vidieť priamo v meste, napr. svetelná tabuľa priamo v centre mesta informuje obyvateľov o súčasnom znečistení ovzdušia škodlivosťami, parkovacie automaty fungujú na slnečné kolektory a pod.

V starých mestských a rodinných štvrtiach je veľmi zlá občianska vybavenosť, ide o nevyhovujúce sociálne vybavenie. Vo veľkej časti týchto domov sa kúri ešte uhlím, zlá kanalizačná sieť môže kedykoľvek spôsobiť havárie väčšieho rozsahu. Vo vzdialenejších častiach mesta je veľa opustených starých domov, veľké devastované plochy zarastajúce burinou. Sú to problémy, na ktoré nestačia financie mestskej pokladne. Všetko úsilie sa investuje do záchranu historického centra, ktoré bolo úplne zničené v posledných mesiacoch druhej svetovej vojny. Mesto, ako ktorékoľvek iné, má svoje problémy, ale má aj svoje skvosty, ktoré lákajú a priťahujú.

Tatiana Hrnčiarová

Poznámka: Mnohé veci, ktoré som tu spomínala, sú už, bohužiaľ, súčasťou aj nášho každodenného života, najmä množiace sa reklamy v poštových schránkach i pribúdajúce autá ...



Historické centrum Drážďan s obnovenou budovou slávnej opery

Ekologické perspektívy budúcnosti

V Nemecku, napriek veľmi dobrej úrovni environmentálnej legislatívy i mechanizmov ochrany životného prostredia, prejavuje sa v súčasnosti hlboká nespokojnosť s jeho stavom. Degradácia životného prostredia neprestajne pokračuje (ohrozených je 75 % druhov plazov, 71 % druhov sladkovodných rýb, 53 % druhov cicavcov, 52 % druhov vtákov, 32 % rastlinných druhov, mokradové biotopy atď.). Prírodovedci preto hľadajú aj iné cesty riešenia. Jednou z nich je rozvoj výskumu netradičných tém, ktoré by prispeli k hlbšiemu poznaniu najmä živých systémov, najzraniteľnejších a najcitlivejších na dôsledky antropických aktivít. Podobné ambície má Ústav pre ekologické perspektívy, ktorý r. 1986 založil prof. A. Bechmann z Technickej univerzity v Berlíne. Je to súkromná inštitúcia so sídlom v Barsinghausene pri Hanno-

veri. Poslaním ústavu je prispievať k zmenám v postojoch spoločnosti k životnému prostrediu a ochrane prírody a posilňovať zmeny myslenia v oblasti prírodných vied. Snaží sa o to prostredníctvom výskumných projektov zameraných na ekologizáciu technológií a tvorbu nových trendov využívania prírodných zdrojov. Podporuje rozvoj postmaterialistickej prírodovedy teoretickým a metodickým prekračovaním hraníc, vytýčených dominujúcim materialistickým svetonázorom, ktoré znemožňujú komplexný výskum života a jeho priebehu. Ďalšou aktivitou ústavu je poradenstvo v oblasti environmentálnej politiky a poskytovanie poznatkov decíznej sfére. Ponúka záujemcom účasť na cieľavedome angažovanom a zmysluplnom výskumnom programe, pomáha vytvárať spoločensky užitočné pracovné